

koppig

Ten Bos, Goede Vrijdag 2007

♫ WAAROM MOEST DEZE MAN DAN STERVEN ?

Jan van opbergen / tjeerd oosterhuis

Waar - om moest de - ze man dan ster - ven?
5 Heeft hij zijn Va - der niet ge - eerd?
9 Geen haat, geen wraak en geen ver - vol - ging
13 in e - nig woord dat hij ons leert.

📖 KRUISTEKEN

Pr.   Waarom eigenlijk ?
      geen haat, geen wrok en geen geweld in zijn woorden...
      ... en toch op zo'n verschrikkelijke manier moeten sterven...
      Waarom eigenlijk hangt dit verschrikkelijke marteltuig
      hier elke week weer pal in ons gezichtsveld ?
      Waarom hebben we hier in het midden van de kring
      een kruis gemaakt van de keikoppen ?
      Paulus zegt in elk geval dat het een dwaasheid kan genoemd worden,
      maar dat het tegelijk, voor ons christenen, een wijsheid kan zijn...
      Waarom eigenlijk ?

Gewoon omdat ons bestaan erdoor getekend is.
Omdat het op een bepaalde manier onontkoombaar is.
En juist daarom beginnen we elke viering met dat gebaar,
waarmee we het kruis op ons eigen lichaam tekenen,
en we Jou, God noemen: + Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

INLEIDING

- Le. 1 Jezus was een keikop,
daar bestaat geen twijfel over.
Drie jaar lang trok Hij door het Joodse land als een koppige profeet.
Sommigen waren laaiend enthousiast
en anderen verontwaardigd en geschandaliseerd.
Maar zijn boodschap was klaar en duidelijk,
het was een Goddelijke boodschap,
een Blijde boodschap ook, zei Hij.
- Le. 2 Het meest eigenaardige aan deze keikop
was dat hij tegelijk zo kwetsbaar,
zo teder en menselijk bleef.
"De mens is belangrijker dan de Wet"
... en dat bleek uit alles wat Hij deed en zei.
- Le. 2 Hij leefde vanuit een ongelooflijk diep geworteld geloof,
een verbondenheid met Jahweh,
die hij 'onze Vader' noemde.
Dat warm vertrouwen,
die innerlijke sterkte was zo groot
dat hij zonder terughoudendheid op mensen kon afstappen.
Die verbondenheid met Jahweh was zo groot
dat Hij zonder schroom contact legde
met de meest verscheiden mensen:
vissers, hooggeplaatsten, zondaars, zieken, stervenden,...
- Le. 1 Niet het ongeloof, het atheïsme, wilde hij uit de wereld helpen,
niet de zonde of de zondaars,
maar de angst die mensen gevangen houdt,
de angst die ons tot slaven van onszelf maakt.
Zo zette Hij het spoor verder, dat door heel de bijbel loopt:
dat angst is de vijand van het geloof.
- Le. 2 Velen bevrijdde Hij van hun demonische angsten,
van het verlamdend effect dat hun bangheid kan hebben.

Hij hielp mensen om hun blindheid te overwinnen
waardoor ze de waarheid over zichzelf en anderen
weer onder ogen konden zien.

- Le. 1 En tegelijk vergrootte Hij daardoor de paniek bij anderen,
die alle zekerheden zagen verdwijnen in hun leven:
Want de angst had al eeuwen lang
schijnbare zekerheden in het leven geroepen:
de religieuze wetten, de tempeldienst, het economisch systeem,
de goede orde, het fatsoen, de etiquette...
- Le. 2 Eén voor één doorprikte hij deze omhulsels van de angst
in de hoop dat mensen hun eigen innerlijke waardigheid zouden ontdekken,
en niet langer afhankelijk zouden zijn van deze breekbare maskers.
- Le. 1 "God aanvaard je zoals je bent,
met je gaven en je fouten, met je lukken en mislukken,...
God is grenzeloze liefde"
- Le. 2 Het drama van Goede Vrijdag is eigenlijk,
dat de angst weer opduikt, in alle figuren die Jezus omringen.
Allemaal handelen ze uit angst
en durven ze niet vertrouwen op hun eigen innerlijke kracht.
"Het was voorspelbaar", had Jezus gezegd.
- Le. 1 Laten we het lijdensverhaal vandaag eens zo beluisteren.
Dan raken we wellicht de kern van wat de bijbel echte vrijheid noemt:
vrijheid die het waard is om voor te sterven.

LIJDENSVERHAAL

Mc 14 ev

**Oh freedom, oh freedom...Oh freedom over me!
But before I'd be a slave I'd be buried in my grave,
and go home to my Lord and be free ! (2X)**

- Le. 1 Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf,
in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende,
die door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten was gestuurd.
Met hen had zijn verrader een teken afgesproken.
Hij had gezegd:
- Le. 2 'Degene die ik kus, die is het.
Neem hem gevangen en voer hem weg onder strenge bewaking.'
- Le. 1 Toen hij eraan kwam, liep hij recht op Jezus af,
zei: 'Rabbi!' en kuste hem.
Ze grepen hem vast en namen hem gevangen.
- Le. 2 Een van de omstanders trok een zwaard,
ging de dienaar van de hogepriester te lijf en sloeg hem een oor af.
Jezus zei tegen hen:
- Pr. U bent er met zwaarden en knuppels op uitgetrokken
om mij te arresteren, angstig, alsof ik een misdadiger ben!
Dagelijks was ik bij jullie in de tempel om onderricht te geven,
en toen hebben jullie me niet gevangengenomen;
maar dit gebeurt omdat de Schriften in vervulling moeten gaan.'

- Le. 1 Toen lieten allen hem in de steek en vluchtten uit angst weg.
Een jongeman, die alleen een linnen kleed aanhad,
probeerde bij hem te blijven, maar toen ook hij werd vastgegrepen,
liet hij vol schrik het kleed in hun handen achter en vluchtte naakt weg.
- Le. 2 Jezus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester
om te worden voorgeleid.
Hij was het , Kajafas, die schrik had
dat Jezus onrust zou brengen in Jeruzalem.
Daarom had hij gezegd dat het beter zou zijn dat Jezus zou sterven
dan dat heel het volk zou ten onder gaan.
- Le. 1 De hogepriesters en het hele Sanhedrin
probeerden iemand een getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen
op grond waarvan ze hem ter dood konden veroordelen,
maar dat lukte hun niet;
want hoewel veel mensen een valse verklaring aflegden,
waren hun getuigenissen niet eensluidend.
- Le. 2 Toen kwamen er een paar met de volgende valse verklaring:
'We hebben hem horen zeggen:
- Pr. "Ik zal die door mensenhanden gemaakte tempel afbreken
en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is."
- Le. 2 Maar ook op dit punt waren de getuigenverklaringen niet afdoende.
De hogepriester stond op en vroeg Jezus:
'Waarom antwoordt u niet? Heb je dan geen schrik?
U hoort toch wat deze getuigen zeggen?'
- Le. 1 Maar hij bleef zwijgen en antwoordde niet.
- Le. 2 Toen vroeg de hogepriester hem:
'Bent u de messias, de Zoon van de Gezegende?'
Jezus zei:
- Pr. 'Dat ben ik,
en u zult de Mensenzoon aan de rechterhand van de Machtige zien zitten
en hem zien komen op de wolken van de hemel.'
- Le. 1 De hogepriester scheurde zijn kleren en zei:
'Waarvoor hebben we nog getuigen nodig?
U hebt de godslastering gehoord; wat is uw oordeel?'
- Le. 2 Allen oordeelden dat hij schuldig was en de doodstraf verdiende.
Toen werd hun angst een soort wreedheid
en begonnen sommigen hem te bespuwen;
ze blinddoekten hem en sloegen hem in het gezicht
en zeiden tegen hem: 'Profeteer nu maar!'
en ook de dienaren onthaalden hem op vuistslagen.
- Le. 1 Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was,
kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester voorbij.
Toen ze Petrus bij het vuur zag zitten, keek ze hem aan en zei:
- Le. 2 'Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!'

- Le. 1 Maar hij kreeg schrik, ontkende dat en zei:
 'Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt.'
 Hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en er kraaide een haan.
- Le. 2 Toen het meisje hem daar weer zag,
 zei ze opnieuw, nu tegen de omstanders: 'Hij is een van hen!'
 Maar hij ontkende het weer.
 En al gauw zeiden ook de omstanders tegen Petrus:
 'Je bent wel degelijk een van hen, jij komt immers ook uit Galilea.'
- Le. 1 Maar nu raakt hij in paniek, hij begon te vloeken en zwoer:
 'Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!'
 En meteen kraaide de haan voor de tweede keer.
- Le. 2 Petrus herinnerde zich dat Jezus tegen hem gezegd had:
- Pr. 'Voordat een haan tweemaal heeft gekraaid, zul je mij driemaal verloochenen.'
- Le. 2 En toen hem dat te binnen schoot, begon hij te huilen.

No more crying...

**But before I'd be a slave I'd be buried in my grave,
 and go home to my Lord and be free ! (2X)**

- Le. 1 's Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters,
 de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin
 in vergadering bijeen.
 Na Jezus geboeid te hebben,
 brachten ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus.
- Le. 2 Pilatus vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?'
 Hij antwoordde:
- Pr. 'U zegt het.'
- Le. 2 De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen hem in.
 Pilatus vroeg hem toen: 'Waarom antwoordt u niet?
 U hoort toch waar ze u allemaal van beschuldigen?'
- Le. 1 Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus.
 Pilatus had de gewoonte om op elk pesachfeest
 één gevangene vrij te laten op verzoek van het volk.
 Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen,
 samen met de andere opstandelingen
 die tijdens het oproer hadden gemoord.
- Le. 2 Een grote groep mensen trok naar Pilatus
 en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was.
 Pilatus vroeg hun: 'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?'
 Want hij begreep wel dat de hogepriesters
 hem uit afgunst hadden uitgeleverd,
 maar hij was een voorzichtig man
 en wist dat Hij zich beter in deze zaak niet kon mengen.
- Le. 1 Ze begonnen weer te schreeuwen.
 'Kruisig hem!' riepen ze.
- Le. 2 Pilatus vroeg: 'Wat heeft hij dan misdaan?'

- Le. 1 Maar ze schreeuwden nog harder: 'Kruisig hem!'
- Le. 2 Uit schrik voor de menigte liet hij Barabbas vrij en leverde hij Jezus uit om gekruisigd te worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen.
- Le. 1 De soldaten leidden hem weg, het paleis in , ze trokken hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doorntakken en zetten hem die op. Daarna brachten ze hem hulde met de woorden: 'Gegroet, koning van de Joden!'
- Le. 2 Ze sloegen hem met een rietstok tegen het hoofd en bespuwden hem, en bogen onderdanig voor hem. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem het purperen gewaad uit en deden hem zijn kleren weer aan. Toen brachten ze hem naar buiten om hem te kruisigen.
- Le. 1 Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, om het kruis te dragen. Hij durfde en kon niet weigeren... Zo brachten ze hem naar Golgota.

No more running...

**But before I'd be a slave I'd be buried in my grave,
and go home to my Lord and be free ! (2X)**

- Le. 2 Ze kruisigden hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen.
- Le. 1 Het was in het derde uur na zonsopgang toen ze hem kruisigden. Het opschrift met de aanklacht tegen hem luidde: 'De koning van de Joden'. Samen met hem kruisigden ze twee misdadigers, de een rechts van hem, de ander links.
- Le. 2 De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem: 'Ach, kijk nu toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red jezelf toch door van het kruis af te komen.'
- Le. 1 Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen: 'Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet; laat die messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!' Ook de twee andere gekruisigden beschimpten hem.
- Le. 2 Op het middaguur viel er een duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem:
- Pr. 'Eloï, Eloï, lema sabachtani?'
- Le. 2 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?'

Le. 1 Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen:
'Hoor, hij roept Elia!'
Iemand ging snel een spons halen, doordrenkte die met zure wijn,
stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken,
terwijl hij zei: 'Laten we eens kijken of Elia komt om hem eraf te halen.'

Le. 2 Maar Jezus slaakte een luide kreet en blies de laatste adem uit.
[stilte]

Le. 2 En het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën.
Toen de centurio, die recht tegenover hem stond,
hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij:
'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'

Le. 1 Van een afstand keken ook enkele vrouwen toe.
Toen hij in Galilea verbleef, waren deze vrouwen hem gevolgd
en hadden ze voor hem gezorgd, net als vele andere vrouwen
die met hem waren meegereisd naar Jeruzalem.

**Oh freedom, oh freedom...Oh freedom over me!
But before I'd be a slave I'd be buried in my grave,
and go home to my Lord and be free ! (2X)**

KRUISSHULDE

[Uitnodiging om vooraan een kaarslampje te plaatsen]

Biep Het kruis dat we hier vooraan in het midden hebben geplaatst
is opgebouwd uit veertien keikoppen.
Als veertien staties van de lijdensweg van Jezus
staan ze hier als een aanklacht
tegen wat tweeduizend jaar geleden gebeurd is.
Het is een eeuwenlange traditie om het kruis op Goede Vrijdag te vereren
maar het zou totaal misplaatst zijn om daarmee te zeggen
dat we het lijden en de pijn in het leven
hulde moeten brengen.
Jezus hield van het leven, niet van het lijden!

Laten we toch samen een kaars zetten bij dat kruis
omdat we (kei)koppig moeten voort vechten
tegen de angsten en de onzekerheden in ons leven.
Licht zijn in deze wereld, warmte en liefde
als kern van ons geloof dat we de angst kunnen overwinnen.

I NEED YOU

Hezekiah Walker

I need you, you need me.
We're all a part of God's body.
Stand with me, agree with me.
We're all a part of God's body.
It is his will that every need be supplied.
You are important to me, I need you to survive.

I pray for you , you pray for me.
I love you, I need you to survive.
I won't harm you with words from my mouth.

I love you, I need you to survive.

It is his will, that every need be supplied.
You are important to me, I need you to survive.

 VOORBEDEN

Pr. De enige manier om angst te overwinnen
is te leven in de schaduw van de liefde.
Laten we daarom samen zingend bidden,
dat we met Gods hulp,
de wanhoop en de angst in deze wereld kunnen weerstaan
met Zijn liefde, die groter is dan ons hart:

*Gij die geroepen hebt: 'licht'
en het licht werd geboren,
en het was goed,*

het werd avond en morgen, tot op vandaag

***Omdat Gij het zijt groter dan ons hart
die mij hebt gezien eer ik werd geboren***

*Gij die liefde zijt, diep als de zee,
flitsend als weerlicht, sterker dan de dood,
laat niet verloren gaan één menskind.*

*Gij die geen naam vergeet, geen mens veracht,
laat niet de dood die alles scheidt en leegmaakt,
laat niet de tweede dood over ons komen.*

(Refr.)

*Voor allen die gekruisigd worden,
wees niet niemand, wees hun toekomst ongezien.*

*Voor mensen die van U verlaten zijn,
voor allen die hun lot niet kunnen dragen,
voor hen die weerloos zijn in de handen van de mensen.*

*Voor uw naamgenoten in ons midden:
vluchtelingen, vreemden, wees niet niemand.*

*Voor hen die kracht uitstralen, liefde geven, recht doen,
dat zij staande blijven in ons midden.*

(Refr.)

*Gij die tegen alle schijnbaar noodlot in ons vasthoudt,
Gij die vreugde schept in mensen,
Gij die het woord tot ons gesproken hebt dat onze ziel vervult,
laat ons niet leeg en verloren en zonder uitzicht,
doe ons opengaan voor het visioen van vrede
dat sinds mensenheugenis ons roept.*

(Refr.)

*Verhaast de dag van Uw gerechtigheid.
Zie het niet langer aan dat her en der in deze wereld
mensen gemarteld worden, kinderen gedood,
dat wij de aarde schenden en elkaar het licht ontroven.*

*Zoals een hert reikhalst naar levend water,
doe ons zo verlangen naar de dag dat wij,
nu nog verdeelde mensen in uw stad verzameld zijn,
in U verenigd en voltooid, in U vereeuwigd.*

*Gedenkt uw mensen dat zij niet vergeefs geboren zijn.
(Refr.)*

 ONZE VADER

Pr. Jezus zelfvertrouwen en diep geloof
was geworteld in de tederheid die Hij in zichzelf gevonden had,
een liefde, groter dan zijn eigen hart,
de liefde die hij 'God' noemde:
de Vader die ons onvoorwaardelijk lief heeft
en tot we ook vandaag weer bidden:

Al. Onze Vader...

📖 COMMUNIEDIENST

(ondertussen halen de communiedelers de hosties)

Pr.

Vader, Jij vraagt ons om te breken en te delen:
"Dit is mijn lichaam voor U gegeven."
Laat ons dan samen bidden:

Al.

Vader, vandaag verstaan we deze woorden beter dan ooit
het is het teken van Jouw liefde.
Geef ons daarom door dit brood,
de kracht en het doorzettingsvermogen van Jouw Zoon,
Hij heeft ons gezegd:
"zalig ben je wanneer men jou beschimpt, vervolgt
en lasterlijk van allerlei kwaad beticht omwille van mij:
verheug je en juich, want groot is je loon in de hemel."

Pr.

Daarom ook zalig allen die genodigd zijn aan de tafel van de Heer

Al.

Heer ik ben niet waardig .....

🎵 COMMUNIE

I DON'T FEEL NO WAYS TIRED

I don't feel no ways tired
Ik voel me helemaal niet moe
I come too far from where I started from
Ik ben al heel ver van waar ik gestart ben
Nobody told me that the road would be easy
Niemand heeft ooit gezegd dat het simpel zou zijn...
I don't believe He brought me this far to leave me...
Maar ik denk niet dat Hij mij zo ver zou gebracht hebben,
om me dan in de steek te laten...

📖 NAAR HET KRUIS VAN TEN BOS

🎵 VAN LIEFDE ZINGEN...

(M: F. de Vries / T: H. Stufkens)

Laat ons maar van lief - de zin - gen,
laat ons maar de dood weer - staan,
laat ons maar el - kaar om - rin - gen
met de moed om door te gaan.

The musical score is written for four staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and hymn-like, with lyrics written below the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.